

Jakelussa mainitut
kokeiluluvan saaneet
koulutuksen järjestäjät

Kumooa Opetushallituksen päätöksen
- 27.6.2014 nro 75/422/2014

KOKEILUOHJELMAN TARKISTAMINEN

Opetushallitus hyväksyy ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (L 630/1998 (muutettu L 787/2014), 23 § (muutettu L 246/2015)) ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (L 631/1998 (muutettu L 788/2014), 10 §) nojalla liitteen mukaisen kokeiluohjelman noudatettavaksi 1.8.2015 alkaen. Kokeiluohjelma on tarkistettu ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän uudistusta koskevien säädösten mukaiseksi.

Kokeiluohjelma kattaa opetus- ja kulttuuriministeriön tekemien koulutuskokeiluja koskevien päätösten 4.10.2013 OKM/74/010/2011, OKM/36/010/2012 ja OKM/29/531/2012 mukaisesti seuraavien ammatillisten perustutkintojen ja niiden koulutusohjelmien/osaamisalojen koulutuskokeilut:

1. **Välinehuoltoalan perustutkinto**, välinehuollon koulutusohjelma/osaamisala tutkintonimike välinehuoltaja (pt), (perustutkintokokeilu sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla)
2. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, **perustason ensihoidon koulutusohjelma/osaamisala**, tutkintonimike ensihoitaja (pt) tai ensihoitaja perustaso (koulutusohjelma/osaamisalakokeilu sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla).
3. Tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto, sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto sekä kone- ja metallialan perustutkinto, **hyvinvointiteknologiaan painottuva koulutusohjelma/osaamisala** (koulutusohjelma/osaamisalakokeilu tekniikan ja liikenteen alalla).

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä koulutuksen järjestämislupaansa kokeiluluvan saaneiden koulutuksen järjestäjien tulee laatia ja hyväksyä edellä mainittuja kokeiluja varten opetussuunnitelmat perustuen seuraaviin Opetushallituksen antamiin määräyksiin kokeiluissa noudatettavista tutkintojen perusteista:

1. Välinehuoltoalan perustutkinto, välinehuoltaja, kokeilussa noudatettavat tutkinnon perusteet 2015 (Määräys 21/011/2015)
2. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja, perustason ensihoidon osaamisala, perustason ensihoitaja, kokeilussa noudatettavat tutkinnon perusteet 2015 (Määräys 22/011/2015)

13.5.2015

80/422 /2015

3. Tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto, hyvinvointiteknologia-
asentaja, kokeilussa noudatettavat tutkinnon perusteet 2015 (Määräys
25/011/2015)
4. Sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto, turvalaiteasentaja, kokeilussa
noudatettavat tutkinnon perusteet (Määräys 26/011/2015)
5. Kone- ja metallialan perustutkinto, hyvinvointilaiteasentaja, kokeilussa
noudatettavat tutkinnon perusteet 2015 (Määräys 24/011/2015).

Kokeilun aikana kokeiluluvan saaneiden koulutuksen järjestäjien on kehitettävä
ehdotukset tutkintojen perusteiksi.

Pääjohtaja

Aulis Pitkälä

Yksikön päällikkö, opetusneuvos

Sirkka-Liisa Kärki

LIITE

Kokeiluohjelman tarkistaminen 2015. Välinehuoltoalan, perustason
ensihoidon ja hyvinvointiteknologian kokeilut 2014 - 2018.

JAKELU

Amiedu
Espoo seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Etelä-Savon koulutus Oy/Etelä-Savon ammattiopisto
Helsingin kaupunki/Stadin ammattiopisto ja Stadin aikuisopisto
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä/Jämsän ammattiopisto
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä
Päijät-Hämeen koulutuskonserni
Sastamalan koulutuskuntayhtymä
Savon koulutuskuntayhtymä
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu
Tampereen kaupunki/Tampereen seudun ammattiopisto TREDU
Turun kaupunki/Turun ammatti-instituutti, Aikuiskoulutus

TIEDOKSI

Opetus ja kulttuuriministeriö/Ammatillisen koulutuksen vastuualue
Opetus- ja kulttuuriministeriö/Aikuiskoulutuspolitiikan yksikkö
Opetushallitus /AMPE, AMAI, SV

Sosiaali- ja terveysalan tutkintotoimikunta
Välinehuollon tutkintotoimikunta
Kone- ja metallialan tutkintotoimikunta
Sähköalan tutkintotoimikunta
Tieto- ja tietoliikennetekniikan tutkintotoimikunta

Kokeiluohjelma

Välinehuoltoalan, perustason ensihoidon ja hyvinvointiteknologian kokeilut 2014–2018

2015

Sisällys

Välinehuoltoalan, perustason ensihoidon ja hyvinvointiteknologian kokeilut 2014–2018.....	1
1 KOKEILUOHJELMA	1
2 HALLINNOLLISET TIEDOT	2
3 PERUSTELUT KOKEILUJEN TARPEELLISUUDELLE	5
4 KOKEILUJEN TAVOITTEET.....	6
5 KOKEILUJEN AVULLA SAAVUTETTAVAT TULOKSET.....	7
6 KOKEILUJEN TOTEUTUSSUUNNITELMA	7
7 KOKEILUISTA TIEDOTTAMINEN JA MARKKINOINTI	7
8 KOKEILUJEN RAPORTOINTISUUNNITELMA.....	7
9 POIKKEAMINEN TUTKINTORAKENTEESTA JA TUTKINTOJEN PERUSTEISTA.....	7
10 KOKEILUISSA NOUDATETTAVAT TUTKINTOJEN PERUSTEET.....	9
11 KOKEILUISSA NOUDATETTAVAT OPETUSSUUNNITELMAT	9
12 KOKEILUJEN TOTEUTUS JA TUTKINNON SUORITTAMINEN	10
13 KOKEILUJEN VÄLIRAPORTTI.....	11
14 KOKEILUJEN LOPPURAPORTTI	11

1 KOKEILUOHJELMA

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös kokeiluista

Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti käynnistää koulutuskokeilut (4.10.2013 OKM/74/010/2011, OKM/36/010/2012, OKM/29/531/2012). Tämä Opetushallituksen hyväksymä kokeiluohjelma on yhteinen seuraaville opetus- ja kulttuuriministeriön päättämille ammatillisten perustutkintojen koulutuskokeiluille:

1. **Välinehuoltoalan perustutkinto**, välinehuollon koulutusohjelma/osaamisala tutkintonimike välinehuoltaja (pt), (perustutkintokokeilu sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla)
2. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, **perustason ensihoidon koulutusohjelma/osaamisala**, tutkintonimike ensihoitaja (pt) tai perustason ensihoitaja tai ensihoitaja perustaso (koulutusohjelma/osaamisalakokeilu sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla). Tutkintonimike ratkaistaan kokeiluohjelman yhteydessä. Tutkinnon perusteita muutetaan kokeiluohjelmassa niin, että tutkintoa on mahdollista painottaa nykyistä enemmän ensihoito-osaamiseen.
3. Tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto, sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto sekä kone- ja metallialan perustutkinto, **hyvinvointiteknologiaan painottuva koulutusohjelma/osaamisala (osaamisalakokeilu tekniikan ja liikenteen alalla)**. Koulutusohjelman/osaamisalan nimi ja tutkintonimike ratkaistaan kokeilun kuluessa.

Kokeilun toteuttaminen

Kokeilu toteutetaan tällä kokeiluohjelmalla 1.8.2015 voimaan tulevan ammatillisen tutkintojärjestelmän mukaisesti seuraavasti:

1. **Välinehuoltoalan perustutkinto**, tutkintonimike välinehuoltaja, (perustutkintokokeilu sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla)
2. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, perustason ensihoidon osaamisala, tutkintonimike perustason ensihoitaja, ensihoitaja (pt) tai ensihoitaja perustaso (osaamisalakokeilu sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla). Tutkintonimike ratkaistaan kokeiluohjelman yhteydessä. Tutkinnon perusteita muutetaan kokeiluohjelmassa niin, että tutkintoa on mahdollista painottaa nykyistä enemmän ensihoito-osaamiseen.
3. Tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto, hyvinvointiteknologia-asantaja
Sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto, turvalaiteasantaja
Kone- ja metallialan perustutkinto, hyvinvointilaitteasantaja

Tutkintojen perusteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi vuonna 2013 ja 2014 koulutuksen järjestämislupiin kokeiluluvat luvussa 2 mainituille koulutuksen järjestäjille. Kokeilujen toteutusta varten Opetushallitus antoi vuonna 2014 määräykset tutkintojen perusteista koulutuskokeiluja varten. Ammatillisia perustutkintoja koskeneen uudistuksen myötä myös kokeiluissa noudatettavat tutkinnon perusteet uudistuvat ja ne otetaan käyttöön 1.8.2015 alkaen.

2 HALLINNOLLISET TIEDOT

Kokeilut tutkinnoittain ja kokeiluluvan saaneet koulutuksen järjestäjät:

Tutkinto	Koulutuksen järjestäjät
Välinehuoltoalan perustutkinto	1. Amiedu 2. Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia 3. Etelä-Savon koulutus Oy/Etelä-Savon ammattiopisto 4. Helsingin kaupunki, opetusvirasto 5. Oulun seudun koulutuskuntayhtymä 6. Savon koulutuskuntayhtymä 7. Turun kaupunki/Turun ammatti-instituutti, Aikuiskoulutus
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto: perustason ensihoidon osaamisala	1. Oulun seudun koulutuskuntayhtymä 2. Savon koulutuskuntayhtymä 3. Helsingin kaupunki/Stadin ammattiopisto ja Stadin aikuisopisto 4. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä / Jämsän ammattiopisto 5. Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu
Hyvinvointiteknologiaan painottuva kone- ja metallialan perustutkinto	1. Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia 2. Etelä-Savon koulutus Oy / Etelä-Savon ammattiopisto 3. Tampereen kaupunki / Tampereen seudun ammattiopisto TREDU
Hyvinvointiteknologiaan painottuva sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto	1. Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia 2. Etelä-Savon koulutus Oy/Etelä-Savon ammattiopisto 3. Päijät-Hämeen koulutus konserni 4. Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu 5. Tampereen kaupunki/Tampereen seudun ammattiopisto TREDU
Hyvinvointiteknologiaan painottuva tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto	1. Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia 2. Etelä-Savon koulutus Oy/Etelä-Savon ammattiopisto 3. Oulun seudun koulutuskuntayhtymä 4. Päijät-Hämeen koulutus konserni 5. Sastamalan koulutuskuntayhtymä 6. Savon koulutuskuntayhtymä 7. Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu 8. Tampereen kaupunki / Tampereen seudun ammattiopisto TREDU
Koordinointi	Oulun seudun koulutuskuntayhtymä

Kokeilun ohjausryhmä ja sen tehtävät

Opetus- ja kulttuuriministeriö on nimennyt kokeilulle valtakunnallisen ohjausryhmän, jonka puheenjohtaja on Opetusneuvos Seija Rasku, varapuheenjohtaja neuvotteleva virkamies Ville Heinonen opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja sihteeriksi koulutuskokeilujen koordinaattorin edustaja Marja Veikkola Oulun seudun koulutuskuntayhtymästä sekä jäseninä seuraavat henkilöt:

- ylitarkastaja Leila Jylhänkangas, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Jouni Pousi (varajäsen pelastusylitarkastaja Rami Ruuska), sisäministeriö
- yksikön päällikkö, Sirkka-Liisa Kärki, Opetushallitus
- koulutuspoliittinen asiantuntija Petri Lempinen, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- asiantuntija Satu Ågren, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- liiketoimintajohtaja, sairaalan johtaja Markku Mård, Suomen Yrittäjät ry
- ammattiasiaintoimitsija Riitta Vehovaara, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- hyvinvointitoimialan toimialajohtaja Marja-Leena Räsänen – Ala - Aho, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry
- pedagoginen johtaja Esa Juvonen (varajäsen rehtori Pirjo Peltola), Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry
- lehtori Helena Äikäs, Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry.

Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata ja seurata kokeilujen suunnittelua ja toteutusta kokonaisuutena. Se tarkastelee välinehuoltoon, perustason ensihoitoon ja hyvinvointiteknologiaan suuntautuneita tutkintoja ja niiden ammattitaitovaatimuksia kokonaisuutena terveydenhuollon ja tarvittaessa muun lainsäädännön sekä työelämän tarpeiden näkökulmasta. Lisäksi ohjausryhmä tekee ehdotuksen kokeilujen vakinaistamiseksi osaksi ammatillista tutkintojärjestelmää sekä tarvittavat muut ehdotukset välinehuoltoon, perustason ensihoitoon ja hyvinvointiteknologiaan painottuneen ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on nimennyt kokeilukohtaiset jaostot. Opetushallitus on nimennyt jaostojen sihteerit kokeiluluvan saaneiden koulutuksen järjestäjien verkostosta.

Välinehuoltoalan jaosto

Puheenjohtaja opetusneuvos Aira Rajamäki Opetushallitus, varapuheenjohtaja (nimetään myöhemmin) Opetushallitus ja sihteeriksi pt. tuntiopettaja Katri Rämänen Savon koulutuskuntayhtymä sekä seuraavat jäsenet: ammattiasiaintoimitsija Riitta Vehovaara JHL ry, välinehuoltaja Kirsi Hell Jyty ry, asiantuntija Elina Ottela SuPer ry, välinehuoltoryhmän hallituksen puheenjohtaja Tuula Karhumäki Suomen Sairaalahygieneiyhdistys ry, kehittämisspäällikkö Nina Hahtela Tehy ry, varapuheenjohtaja Susanna Mantere välinehuollon tutkintotoimikunta ja hallituksen jäsen Carita Vartiainen Suomen Välinehuoltajayhdistys.

Perustason ensihoidon jaosto

Puheenjohtaja opetusneuvos Aira Rajamäki Opetushallitus, varapuheenjohtaja (nimetään myöhemmin) Opetushallitus ja sihteeri lehtori Anne Kokko Oulun seudun koulutuskuntayhtymä sekä seuraavat jäsenet: toiminnanjohtaja Heikki Sederholm, Suomen Ensihoitoalan liitto ry, asiantuntija Elina Ottela, SuPer ry, Tero Vainio (varajäsen Toni Långström) Suomen Sairaankuljetusliitto ry, koulutuspoliittinen asiantuntija Soila Nordström, Tehy ry ja lehtori Rauno Laitila, sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus.

Hyvinvointiteknologian jaosto

Puheenjohtaja yli-insinööri Seppo Valio Opetushallitus, varapuheenjohtaja opetusneuvos Olli Hautakoski Opetushallitus ja sihteeri lehtori Juha Saarikoski Oulun seudun koulutuskuntayhtymä ja varasihteeri kk. koordinaattori Marja Veikkola Oulun seudun koulutuskuntayhtymä sekä pysyvät asiantuntijat koulutuspäällikkö Antti Lyhteilä Tampereen seudun ammattiopisto Tredu ja koulutuspäällikkö Jarno Pöntinen Etelä-Savon ammattiopisto sekä seuraavat jäsenet: toimitusjohtaja Katja Kääriä, Teknologiateollisuus ry, sopimusasiantuntija Kari Hyytiä (varajäsen Vesa Holappa) Metallityöväen liitto ry, asiantuntija Soili Nevala SuPer ry, tutkimuspäällikkö Juha Kurtti Tehy ry, lehtori Kari Hännikäinen sähkö- ja automaatiotekniikan tutkimuskeskus ja lehtori Jorma Markkanen, tieto- ja tietoliikennetekniikan tutkimuskeskus.

Kokeilukohtaisten **jaostojen tehtävänä** on ohjata ja seurata kokeilujen suunnittelua ja toteutusta kokeilukohtaisesti. Jaostot raportoivat kokeilujen etenemisestä kokeilujen ohjausryhmälle. Lisäksi jaostot tekevät ohjausryhmälle ehdotuksia kokeilujen vakinaistamiseksi osaksi ammatillista tutkintojärjestelmää sekä tarvittavat muut ehdotukset koulutuksen kehittämiseksi.

Kokeilujen vastuuhenkilöt Opetushallituksessa

Opetushallituksessa kokeiluista vastaavat seuraavat asiantuntijat:

Välinehuoltoalan perustutkinto ja sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinnon perustason ensihoidon osaamisala

Ammatillinen peruskoulutus	Näyttötutkintojärjestelmän mukainen koulutus
- opetusneuvos Aira Rajamäki aira.rajamaki@oph.fi, puh. 029 533 1181	- nimetään myöhemmin

Hyvinvointiteknologiaan painottuva kokeilu kone- ja metallialan, sähkö- ja automaatiotekniikan sekä tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkintoihin

Ammatillinen peruskoulutus	Näyttötutkintojärjestelmän mukainen koulutus
- yli-insinööri Seppo Valio seppo.valio@oph.fi, puh. 020 533 1216	- opetusneuvos Olli Hautakoski olli.hautakoski@oph.fi, puh. 029 533 1059

Kokeilujen koordinointi ja kokeiluja koordinoivan koulutuksen järjestäjän tehtävät

Kokeiluja koordinoi Oulun seudun koulutuskuntayhtymä OSEKK seuraavalla organisaatiolla:

Koulutuspäällikkö Marja Veikkola, p. 010 27 23385, marja.veikkola@osao.fi
Yksikön johtaja Irmeli Männistö, p. 010 27 22819, irmeli.mannisto@osao.fi
Koulutusjohtaja Minna Lintulahti, p. 010 27 22714, minna.lintulahti@osao.fi
Lehtori Juha Saarikoski, p. 010 27 22032, juha.saarikoski@osao.fi
Lehtori Janne Nurminen, p. 010 27 23093, janne.nurminen@osao.fi

Kokeiluja koordinoivan koulutuksen järjestäjän tehtävät

Kokeiluja koordinoivan koulutuksen järjestäjän tehtävänä on

- avustaa Opetushallitusta kokeilujen organisoimisessa ja tukemisessa
- koordinoida kokeilevien koulutuksen järjestäjien yhteistoimintasopimusten valmistelua
- organisoida yhteistyössä Opetushallituksen kanssa aloitustilaisuus sekä kokeilujen yhteiset ja kokeilukohtaiset verkostotapaamiset
- koordinoida ja ohjata Opetushallituksen kanssa kokeilujen raportointia
- laatia kokeilujen yhteiset kokoavat raportit ja selvitykset Opetushallituksen tarkistaman kokeiluohjelman mukaisesti
- luoda sähköinen alusta ja ylläpitää sitä
- tiedottaa yhdessä Opetushallituksen kanssa ohjausryhmän linjausten mukaisesti kokeiluja koskevista asioista kokeiluissa toimiville tahoille.

Kokeiluista vastaavien koulutuksen järjestäjien tehtävät

Kokeiluista vastaavien koulutuksen järjestäjien tehtävänä on

- vastata kokeilun toteuttamisesta ja tutkintojen suorittamisesta ministeriön ja Opetushallituksen linjausten sekä säädösten, perusteiden ja ohjausryhmän linjausten mukaisesti
- laatia kokeilussa noudatettava opetussuunnitelma ja valmistavan koulutuksen suunnitelmat sekä henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat ja henkilökohtaistaminen kokeilua varten annettujen tutkinnon perusteiden pohjalta
- valmistella osaltaan kokeilun toteutussuunnitelma ja seurantasuunnitelma
- vastata omalta osaltaan kokeilujen seurantaan liittyvien tietojen kokoamisesta ja raportoinnista sekä kehittämisohdotusten tekemisistä.

3 PERUSTELUT KOKEILUJEN TARPEELLISUUDELLE

Koulutuksen nykytilanteen ja mahdollisten ongelmien kuvaus kokeilussa

Välinehuoltoalan perustutkintokokeilun käynnistämistä on perusteltu opetus- ja kulttuuriministeriölle tehdyissä esityksissä ja kokeilulupahakemuksissa mm. seuraavilla asioilla. **Välinehuoltoala** on nähty nopeasti kehittyvänä työelämän alueena. Suuntautuminen on aikaisempaa suurempiin automatisoituihin, teknologialtaan ja tietotekniikaltaan haasteellisiin ja erityisosaamista vaativiin toimintayksiköihin. Kirurgisia erityisaloja keskitetään sote-uudistuksen linjausten ja kasvavien asiakas- ja potilasturvallisuusvaatimusten vuoksi alueellisiin osaamiskeskuksiin. Haastavat kirurgiset hoitomenetelmät, esimerkiksi robottikirurgia, lisääntyvät. Lainsäädännön ja EU-standardien vaatimukset ja suositukset tuovat uusia osaamistarpeita välinehuoltotyöhön. Välinehuoltajan työhön liittyy enenevässä määrin moniammatillista yhteistyötä ja asiakaspalvelua. Välinehuoltajan osaamista ja välinehuoltopalveluja tullaan tarvitsemaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi esimerkiksi

lääketeollisuudessa ja lääkehuollossa, erilaisissa laboratorioissa, pieneläinklinikoilla, kemianteollisuudessa ja elintarviketeollisuudessa. Lisäksi perusteluissa on tuotu esiin alueellisesti lisääntyvät koulutustarpeet ja nykyisen välinehuollon henkilöstön voimakas ikääntyminen ja eläkkeelle jäänti.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon **perustason ensihoidon osaamisalan kokeilun** käynnistämistä on perusteltu ensihoitopalvelujen organisointiin ja henkilöstön kelpoisuuteen liittyvissä säädöksissä ja työelämässä tapahtuneilla muutoksilla ja erityisesti ensihoito-osaamisen vaativuudella (pidentyneet siirtokuljetukset, monisairaat ja huonokuntoiset potilaat, potilasturvallisuus sekä kotihoidon, kotisairaaloiminnan ja terveys- ja hyvinvointiteknologian osaamisvaatimusten kasvaminen).

Terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen, toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen ja akuuttihoito sekä uudet valinnaiset tutkinnon osat tuottavat uudenlaista osaamista kokeiltavaan perustason ensihoidon osaamisalaan. Myös eri hallinnon alojen välinen viranomaisyhteistyö eri muodoissaan korostuu perustason ensihoidossa aikaisempaa enemmän.

Hyvinvointiteknologiaan painottuvassa koulutuskokeilussa sähkö- ja automaatiotekniikan, tieto- ja tietoliikennetekniikan sekä kone- ja metallialan perustutkintoihin on kokeilutarvetta perusteltu erityisesti ikääntyvän väestön kasvavalla kotihoidolla sekä kotiin tuotavilla hyvinvointiteknologian osaamista vaativilla palveluilla. Kunnille on tulevaisuudessa suuri haaste järjestää hyvinvointiteknologian saatavuus, laitteiden huolto ja käyttöopastus. Kokeilussa on tarkoitus kouluttaa henkilöitä, jotka tuntevat hyvinvointiteknologian eri osa-alueita, kuten apuvälineteknologiaa, kommunikaatio- ja informaatioteknologiaa, sosiaalista teknologiaa ja turvallisuutta, esteetöntä suunnittelua ja Design for All -ajattelua sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmiä. Tulevaisuuden haasteita ovat myös ennalta ehkäisyyn, digitalisaatioon, biomekaniikkaan ja robotiikkaan liittyvät asiat. Osaamista tarvitaan myös moniammatillisen hyvinvointialan palvelujärjestelmän tuntemisessa, tuotteissa ja niiden tuotannossa ja yrittäjyysosaamisessa. Hyvinvointiteknologiset kohteet voivat olla mm. ympäristön hallintaan, asumiseen, rakentamiseen, liikkumiseen, päivittäisen toiminnan helpottamiseen, kommunikaatioon sekä hälytys- ja muuhun turvallisuuteen liittyviä. Koulutettua henkilöstöä tarvitaan hyvinvointiteknologisten laitteiden tuotekehitystyöhön, kokoonpanoon, valmistukseen, asennuksiin, huoltoon sekä opastus- ja neuvontatehtäviin.

Kokeilun piiriin kuuluvien ammatillisten perustutkintojen perusteiden ammattitaitovaatimuksiin ei kuulu vaativa sairaala- tai lääkintätekniikka, mutta kokeilun kuluessa on syytä arvioida kyseisten ammattitaitovaatimusten sisällyttämistä tutkintoihin. Tämä koskee myös välinehuoltoalan perustutkintokokeilua sekä sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon perustason ensihoidon osaamisalakokeilua.

4 KOKEILUJEN TAVOITTEET

Kokeilujen tavoitteena on vastata erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointiteknologian uusiin osaamistarpeisiin. Kokeiluissa tulee ottaa huomioon tulevaisuuden osaamistarpeet ja erityisen monipuolisesti teknologian kehittyminen ja digitalisoituminen. Tavoitteena on, että koulutusjärjestelmä ja tutkintojen perusteet reagoivat nopeasti toimintaympäristön muutoksiin. Kokeiluiden tulee tuottaa tietoa ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän, tutkintorakenteen ja tutkintojen perusteiden kehittämiseen. Lisäksi kokeilujen tulee kehittää välineiden huoltoalan, sosiaali- ja terveysalan perustason

ensihoidon sekä hyvinvointiteknologiaan painottuvien tutkintojen perusteita ja koulutusta. Kokeilujen tavoitteet tulee saavuttaa yhteistyössä työelämän edustajien ja muiden koulutuksen järjestäjien sekä näyttötutkintojen osalta tutkintotoimikuntien kanssa. Tavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää tehdä verkostoyhteistyötä myös kokeiluja koordinoivan koulutuksen järjestäjän kanssa.

5 KOKEILUJEN AVULLA SAAVUTETTAVAT TULOKSET

Kokeiluissa mukana olevilta koulutuksen järjestäjiltä tulee saada kokeilun tuloksina konkreettiset esitykset mm. seuraavista asioista:

- arviot tutkintorakenteeseen ja tutkintojen perusteisiin tarvittavista muutoksista
- esitykset tutkinnoista, niiden osaamisaloista ja tarvittavin osin tutkintonimikkeistä
- esitykset tutkintojen osaamisalojen tutkinnon perusteiksi
- esitykset, onko tarvetta liittää tutkinto Sora-lainsäädännön piiriin
- määrälliset arviot siitä, kuinka paljon tutkintoihin/osaamisaloihin tarvitaan aloituspaikkoja ammatillisessa peruskoulutuksessa sekä näyttötutkinnossa
- arviot tutkintojen toimivuudesta ammatillisessa peruskoulutuksessa ja näyttötutkintojärjestelmässä.

6 KOKEILUJEN TOTEUTUSSUUNNITELMA

- kokeilun ajoitus
- kokeilun toteutus ammatillisena peruskoulutuksena ja näyttötutkintojärjestelmän mukaan sekä molemmat toteutusmuodot oppisopimuskoulutuksena
- kokeiluun osallistuvien opiskelijoiden ja tutkinnon suorittajien määrät
- suunnitelma vuosittaisista koulutuksen toteutuksista ja opiskelijoiden sisäänotoista sekä tutkintoa suorittamaan valittavista tutkinnon suorittajista.

7 KOKEILUISTA TIEDOTTAMINEN JA MARKKINOINTI

Kokeiluluvat saaneet koulutuksen järjestäjät vastaavat kokeiluja koskevasta tiedottamisesta ja markkinoinnista. Kokeilujen koordinaattori ja kokeiluverkosto laatii pohjan yhteiselle tiedotus- ja markkinointisuunnitelmalle ja materiaalia tiedotusta ja markkinointia varten.

8 KOKEILUJEN RAPORTOINTISUUNNITELMA

- suunnitellaan raportoitavat asiat tarvittaessa erikseen ammatillisen peruskoulutuksen sekä näyttötutkintojen osalta
- otetaan raportoinnin suunnittelussa huomioon myös kokeilujen ohjausryhmän ja jaostojen esittämät raportoitavat asiakokonaisuudet
- suunnitellaan raporttien aikataulut kokeilussa mukana olevien koulutuksen järjestäjien ja kokeiluja koordinoivan koulutuksen järjestäjän kesken
 - väliraportit vuosittain
 - loppuraportti kokeilun päättyttyä.

9 POIKKEAMINEN TUTKINTORAKENTEESTA JA TUTKINTOJEN PERUSTEISTA

Välinehuoltolan perustutkinto (Määräys 21/011/2015) on ammatillisessa tutkintorakenteessa ja kokeilussa uusi perustutkinto. Siihen ei 1.8.2015 alkaen sisälly osaamisalaa, vaan erikoistuneempi osaaminen saavutetaan tutkinnon muodostumisen taulukossa määritellyn tutkinnon osien valinnaisuuden kautta. Tutkintonimike on välinehuoltaja.

Tutkinnon peruste noudattaa ammatillisen perustutkinnon perusteiden yleistä rakennetta ja sisältöä. Tutkinto (180 osp) muodostuu ammatillisena peruskoulutuksena ammatillisista, yhteisistä ja vapaasti valittavista tutkinnon osista. Tutkinnon osat voivat olla pakollisia, valinnaisia ja vapaasti valittavia. Näyttötutkintona suoritettava tutkinto muodostuu pelkästään ammatillisista tutkinnon osista.

Välinehuoltoalan perustutkintoon kuuluu 1.8.2015 alkaen kuusi pakollista tutkinnon osaa (yht. 120 osp). Ammatilliset tutkinnon osat sisältävät ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet, arviointikriteerit sekä ammattitaidon osoittamistavat. Ammatillisten tutkinnon osien valinnaisuus (15 osp) on mahdollistuu monipuolisesti ammatillisista tutkinnoista, myös ammattikorkeakouluopinnoista ammatillisessa peruskoulutuksessa. Erityisesti ammatillisten tutkinnon osien arvioinnissa on otettu huomioon kokeiluun kuuluva liikkumavara. Yhteisten tutkinnon osien osaamistavoitteet ja arviointi sekä vapaasti valittavien tutkinnon osien muodostuminen noudattavat ammatillisten perustutkintojen perusteita ammatillisessa peruskoulutuksessa.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa (180 osp) kokeiltava perustason ensihoidon osaamisala (Määräys 22/011/2015) on uusi. Perustason ensihoidon osaamisalan tutkintonimike on *perustason ensihoitaja*, vaikka sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon tutkintonimike on lähihoitaja. Perustason ensihoidon jaosto esitti vuonna 2014 yksimielisesti kokeilussa käytettäväksi *perustason ensihoitaja* -tutkintonimikettä. Ohjausryhmä kannatti jaoston esitystä. Opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja Opetushallitus ovat keuhällä 2015 sopineet, että perustason ensihoidon osaamisalan suorittaneet opiskelijat/tutkinnon suorittajat rekisteröidään *lähihoitaja*-tutkintonimikkeellä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvirassa.

Perustason ensihoidon osaamisalassa voidaan hyödyntää monipuolisesti sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon perusteiden määräyksen (Määräys 79/011/2014) ja muiden tutkintojen perusteiden mukaista ammatillista valinnaisuutta, ammatillisessa peruskoulutuksessa myös ammattikorkeakouluopinnoista. Ammatilliset tutkinnon osat ovat pakollisia ja valinnaisia. Osaamisalaa edeltävät pakolliset tutkinnon osat (50 osp) on uudistettu nimiltään, ammattitaitovaatimuksistaan ja arvioinniltaan. Perustason ensihoidon osaamisalaa sisältyvät pakolliset tutkinnon osat (70 osp) ovat nimiltään osin uusia ja ammattitaitovaatimuksiltaan ja arvioinniltaan tarkistettuja. Viranomaisyhteistyössä toimiminen on uusi valinnainen (15 osp) tutkinnon osa, mutta kaksi muuta valinnaista tutkinnon osaa on muokattu voimassa olevan sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon tutkinnon osista paremmin ensihoito-osaamista palveleviksi. Erityisesti ammatillisten tutkinnon osien arvioinnissa on mahdollistettu koulutuskokeiluun kuuluva liikkumavara. Yhteisten tutkinnon osien osaamistavoitteet ja arviointi sekä vapaasti valittavien tutkinnon osien muodostuminen noudattavat ammatillisten perustutkintojen perusteita ammatillisessa peruskoulutuksessa.

Kokeilussa voidaan poiketa tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinnon perusteista (OPH määräys 84/011/2014) Opetushallituksen määräyksen 25/011/2015 mukaisesti. Tässä määräyksessä kokeilussa noudatettavasta tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinnon perusteista määritellään tutkintonimikkeeksi **hyvinvointiteknologia-asentaja ja** sen saamiseksi edellytettävät kaksi pakollista tutkinnon osaa sekä kaksi uutta valinnaista tutkinnon osaa, joita voidaan käyttää kokeilussa. Kun kokeilussa pakollisten tutkinnon osien laajuus on yhteensä 90 osp (3 tutkinnon osaa), valinnaisten tutkinnon osien kokonaislaajuus on voimassa olevista tutkinnon perusteista poiketen 45 osp (2 tai 3 tutkinnon osaa). Tämä valinnaisten tutkinnon osien kokonaislaajuus 45 osp on ammatillisessa peruskoulutuksessa

kokeiltavissa ja koulutuksen järjestäjien määriteltävissä työelämän tarpeiden ja hyvinvointiteknologian työtehtäväkokonaisuuksien mukaisina tutkinnon osina.

Kokeilussa voidaan poiketa sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinnon perusteista (OPH määräys 77/011/2014) Opetushallituksen määräyksen 26/011/2015 mukaisesti. Tässä määräyksessä kokeilussa noudatettavasta sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinnon perusteista määritellään tutkintonimikkeeksi **turvalaiteasentaja** ja sen saamiseksi edellytettävät kaksi pakollista tutkinnon osaa sekä kaksi uutta valinnaista tutkinnon osaa, joita voidaan käyttää kokeilussa. Kokeilussa valinnaisten tutkinnon osien kokonaislaajuus 30 osp (1 tai 2 tutkinnon osaa) on ammatillisessa peruskoulutuksessa kokeiltavissa ja koulutuksen järjestäjien määriteltävissä työelämän tarpeiden ja hyvinvointiteknologian työtehtäväkokonaisuuksien mukaisina tutkinnon osina.

Kokeilussa voidaan poiketa kone- ja metallialan perustutkinnon perusteista (OPH määräys 50/011/2014) Opetushallituksen määräyksen 24/011/2015 mukaisesti. Tässä määräyksessä kokeilussa noudatettavasta kone- ja metallialan perustutkinnon perusteista on määritelty uudeksi tutkintonimikkeeksi **hyvinvointilaitasentaja** ja sen saamiseksi edellytettävät kaksi pakollista tutkinnon osaa sekä kaksi uutta valinnaista tutkinnon osaa, joita voidaan käyttää kokeilussa. Kun kokeilussa pakollisten tutkinnon osien laajuus on yhteensä 90 osp (5 tutkinnon osaa), valinnaisten tutkinnon osien kokonaislaajuus on voimassa olevista tutkinnon perusteista poiketen 45 osp (2 tai 3 tutkinnon osaa). Tämä valinnaisten tutkinnon osien kokonaislaajuus 45 osp on ammatillisessa peruskoulutuksessa kokeiltavissa ja kokeilukoulutuksen järjestäjien määriteltävissä työelämän tarpeiden ja hyvinvointiteknologian työtehtäväkokonaisuuksien mukaisina tutkinnon osina.

10 KOKEILUISSA NOUDATETTAVAT TUTKINTOJEN PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt kokeiluissa noudatettavista tutkintojen perusteista 1.8.2015 alkaen. Tarvittaessa Opetushallitus voi (*kokeilun valtakunnallista ohjausryhmää kuultuaan*) muuttaa näitä tutkinnon perusteita.

11 KOKEILUISSA NOUDATETTAVAT OPETUSSUUNNITELMAT

Kokeilussa mukana olevat koulutuksen järjestäjät laativat ja hyväksyvät ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmat kokeiluja varten. Opetussuunnitelmien kehittäminen tapahtuu kokeiluun valittujen koulutuksen järjestäjien verkostossa.

Näyttötutkintojärjestelmän mukaisissa kokeiluissa koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä kokeiluille annettujen tutkinnon perusteiden mukaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamat kokeilukohtaiset jaostot toimivat asiantuntijaryhminä.

12 KOULUTUKSEN TOTEUTUS JA TUTKINNON SUORITTAMINEN

Ammatillisena peruskoulutuksena

Opiskelijan arvioinnissa ja ammattiosaamisen näytöissä noudatetaan lakia ammatillisesta peruskoulutuksesta ja Opetushallituksen ammatillista peruskoulutusta koskevia määräyksiä.

Koulutuksen järjestäjä laatii ja pitää yllä kokeilussa noudatettavaa opetussuunnitelmaa.

Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka sisältää myös suunnitelman työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen toteutumisesta. Oppisopimuskoulutuksessa jokaiselle opiskelijalle tehdään opiskeluohjelma, joka liitetään oppisopimukseen.

Kokeilussa noudatettavaan opetussuunnitelmaan liittyvässä koulutuksen toteutussuunnitelmassa koulutuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokainen opiskelija saa riittävästi opetusta ja ohjausta myös työpaikalla tapahtuvan koulutuksen aikana ja riittävät mahdollisuudet työssäoppimiseen käytännön työnjohdollisissa tehtävissä.

Näyttötutkintona

Näyttötutkintojärjestelmän mukaisissa toteutuksissa noudatetaan lakia ammatillisesta aikuiskoulutuksesta ja Opetushallituksen ammatillista aikuiskoulutusta koskevia määräyksiä.

Koulutuksen järjestäjä vastaa näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä kokeilussa noudatettavaksi määrittyjen tutkinnon perusteiden mukaisesti.

Koulutuksen järjestäjä huolehtii myös näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisesta. Osana henkilökohtaistamista tulee varmistaa tutkinnon suorittajat tarvitsemat ohjaus-, neuvonta- ja tukitoimet.

Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto. Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa tutkintotilaisuuksissa. Tutkintotilaisuuksien järjestäminen edellyttää kyseisestä tutkinnosta vastaavan tutkintotoimikunnan kanssa solmittua näyttötutkintojen järjestämissopimusta, jonka liitteenä on tutkinnon osittain ko. näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma. Näyttötutkintoina suoritettavien ammatillisten perustutkintojen arvioinnissa noudatetaan ammatillisen peruskoulutuksen arviointiasteikkoa. Tutkintotoimikunta antaa tutkintotodistuksen tai todistuksen tutkinnon osasta henkilölle, joka on hyväksytysti suorittanut kaikki tutkintoon vaadittavat osat.

13 KOKEILUJEN VÄLIRAPORTTI

Kokeiluun osallistuvat koulutuksen järjestäjät laativat vuosittain **kokeilukohtaiset** väliraportit omista kokeiluistaan ja toimittavat ne sekä Opetushallitukseen että kokeilua koordinoivalle koulutuksen järjestäjälle. Kokeilua koordinoiva koulutuksen järjestäjä kokoaa väliraporttien pohjalta kokeilujen yhteiset väliraportit. Kokeilujen väliraportit laaditaan vuosittain kokeiluohjelman mukaisesti.

Väliraporttien tulee sisältää tarvittavin osin **ammattillisen peruskoulutuksen sekä näyttötutkintojen** näkökulmista eriteltyinä seuraavat asiat:

1. Kokeilun toteutus

Esitetään kokeilun toteutus vaiheittain (kaikki muutokset):

- tutkinnon peruste kokeilua varten
- kokeiluun osallistuneet opiskelijat/tutkinnon suorittajat
 - aloittajamäärät
 - keskeyttäneet (myös keskeyttämisen syy)
- kokeilusta ammatillisessa peruskoulutuksessa valmistuneet/tutkinnon suorittaneet
- mikäli kokeilussa on poikettu koulutuksen järjestäjän tavanomaisesta toiminnasta
 - opiskelu- ja opetusmenetelmät
 - käytettävissä olleet opettaja- ja työpaikkaohjaajaresurssit
 - käytettävissä olleet opiskeluhoillon ja opinto-ohjauksen resurssit
 - kokeilusta tiedottaminen
 - opiskelijaksi ottaminen
 - yhteistyö muiden koulutuksen järjestäjien kanssa
 - mahdollinen kokeiluun liittyvä opettajien lisäkoulutus
 - yhteistyö työelämän kanssa
 - näyttötutkinnon osalta yhteistyö tutkintotoimikunnan kanssa
 - työssäoppimisen toteutus
 - arvioinnin toteutus
 - ammattiosaamisen näyttöjen tulokset/kokeilun tulokset näyttötutkintojen näkökulmasta

2. Tulokset ja alustava arviointi

Esitetään kokeilun tulokset suhteessa tavoitteisiin niin, että tuloksista käy ilmi myös vastaus tai ratkaisu kokeiluohjelmassa ilmaistuihin ongelmalähtökohtiin.

Arvioidaan ja tehdään alustavat johtopäätökset kokeilun tuloksista.

3. Mahdollinen ehdotus muutoksesta koskien kokeiluohjelmaa ja/tai tutkinnon perustetta kokeilua varten

Laaditaan ehdotukset mahdollisesti kokeilun aikana tarvittavista muutoksista.

14 KOKEILUJEN LOPPURAPORTTI

Koulutuksen järjestäjät laativat kokeilukohtaiset loppuraportit omista kokeiluistaan Opetushallitukselle. Ne ovat muuten vapaamuotoisia, mutta niiden tulee sisältää kuvaukset kokeilun toteutuksista, kokeilujen eri vaiheet ja lopputulokset sekä niiden arvioinnin.

Kokeiluja koordinoiva koulutuksen järjestäjä laatii kokeiluja koskevan loppuraportin edellisen perusteella tarvittavin osin **ammattillisen peruskoulutuksen sekä näyttötutkintojen näkökulmista** eriteltyinä. Kokeilua koordinoivan koulutuksen järjestäjän kokeilukohtaiset loppuraportit sisältävät seuraavat asiat:

1. Tiivistelmä

Tiivistelmä sisältää lyhyen kuvauksen kokeilun tavoitteista, tuloksista ja toimenpidesityksistä.

2. Kokeilun tausta ja tavoitteet

Kokeilun taustan kuvauksesta käy ilmi kokeilun tarpeellisuuden perustelut, niiden taustalla mahdollisesti olleet ongelmat ja syyt, jotka johtivat kokeilualoitteen tai kokeilulupahakemuksen laatimiseen.

Kerrotaan kokeilun alkuperäiset tavoitteet sekä niihin kokeilun kuluessa mahdollisesti tulleet muutokset ja lisätavoitteet.

3. Kokeilun toteutus

Esitetään kokeilun toteutus vaiheittain (kaikki muutokset):

- kokeilussa noudatettavat tutkinnon perusteet
- kokeiluun osallistuneet opiskelijat/tutkinnon suorittaneet
 - aloittajamäärät
 - keskeyttäneet (myös keskeyttämisen syy)
- kokeilusta ammatillisessa peruskoulutuksessa valmistuneet
- tarvittaessa kokeiluun osallistuneet ja kokeilusta valmistuneet opiskelijat/tutkinnon suorittaneet kuvattuina kokeilun lopputulosten kannalta oleellisilla tiedoilla, kuten esimerkiksi sukupuolijakauma, ikärakenne, kansallisuus, äidinkieli ja mahdollinen erityisopiskelijan status
- mikäli kokeilussa on poikettu koulutuksen järjestäjän tavanomaisesta toiminnasta
 - opiskelu- ja opetusmenetelmät
 - käytettävissä olleet opettaja- ja työpaikkaohjaajaresurssit
 - käytettävissä olleet opiskeluhuollon ja opinto-ohjauksen resurssit
 - kokeilusta tiedottaminen
 - opiskelijaksi ottaminen
 - yhteistyö muiden koulutuksen järjestäjien kanssa
 - yhteistyö tutkintotoimikuntien kanssa
 - mahdollinen kokeiluun liittyvä opettajien lisäkoulutus
- yhteistyö työelämän kanssa
- työssäoppimisen toteutus
- arvioinnin toteutus
- ammattiosaamisen näyttöjen tulokset/kokeilun tulokset näyttötutkintojen näkökulmasta.

4. Tulokset ja arviointi

Esitetään kokeilun tulokset suhteessa tavoitteisiin niin, että tuloksista käy ilmi myös vastaus tai ratkaisu kokeiluohjelmassa ilmaistuihin ongelmalähtökohtiin.

Arvioidaan ja tehdään johtopäätökset kokeilun tuloksista.

Arvioidaan tulosten yleistettävyyttä ja käyttöönottoedellytyksiä kokeilua laajemmassa käytössä. Lisäksi arvioidaan kokeilussa mahdollisesti ilman vastausta tai ratkaisua jääneitä seikkoja, jotka vaativat lisäselvitystä.

5. Toimenpide-esitykset ja ehdotukset tutkintojen perusteiksi

Laaditaan johtopäätösten perusteella toimenpide-esitykset koskien esimerkiksi mahdollisia muutoksia

- tutkinnon perusteissa
- tutkintorakenteessa
- tutkinnon muodostumisessa
- koulutuksen järjestämisessä ammatillisena peruskoulutuksena (oppilaitosmuotoinen ja oppisopimuskoulutus)
- tutkinnon järjestämisessä näyttötutkintona
- säädöksissä ja määräyksissä
- rahoitusperusteissa.

Mikäli kokeilun tuloksena syntyy tarve tutkintorakenteen tai tutkinnon perusteiden muuttamiseen, tulee loppuraportissa olla ehdotukset tarvittavista muutoksista.